

ΡΕΝΑ ΡΩΣΣΗ-ΖΑΪΡΗ

ΔΙΔΥΜΑ
ΦΕΓΓΑΡΙΑ

Βασισμένο σε αληθινή ιστορία

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ
20.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Λίδυμα φεγγάρια**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ρένα Ρώσση-Ζαΐρη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Λελούδη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θοδωρής Πιτσιρίκος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχοτά

© Ρένα Ρώσση-Ζαΐρη, 2014
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Yolande de Kort/Trevillion Images,
Janno Loide & Aptyr_koK/www.shutterstock.com
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2014, 20.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-0523-0

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiu Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΡΕΝΑ ΡΩΣΣΗ-ΖΑΪΡΗ

ΔΙΔΥΜΑ
ΦΕΓΓΑΡΙΑ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΡΕΝΑΣ ΡΩΣΣΗ-ΖΑΪΡΗ

**Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν
επίσης τα βιβλία της για ενήλικους:**

Επάγγελμα γονέας; Πανεύκολο! 2010

Αγαπώ θα πει χάνομαι, 2010

Κόκκινο κοράλλι, 2011

Μικροί άγγελοι, 2012

Άρωμα βανίλιας, 2013

Ο τελευταίος χορός της Σαλώμης, 2014

**Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν
επίσης τα βιβλία της για παιδιά:**

Το ψαράκι που μπορούσε να ευχηθεί, 2008

Εγώ είμαι η αρχηγός, 2008

Ένα καινούριο ζωάκι, 2008

Το ψαράκι που φορούσε γυαλιά, 2010

Η Ντανιέλα λέει όχι!, 2010

Ένα αδέσποτο σκυλάκι, 2010

Ο Αϊ-Βασίλης και το μαγεμένο παστίτσιο, 2010

Ένα θαύμα για την Αλίκη, 2010

Η Μαγισσούλα των Χριστουγέννων, 2011

Ένα αδελφάκι για τη Θαλασσένια, 2012

Ο Αϊ-Βασίλης και η μικρή γοργόνα, 2012

Είμαι θυμωμένη!, 2013

Ο Μπουμπριαλαλί με το κόκκινο λειοί, 2013

Στον άντρα μου...

Στις πιο κρίσιμες στιγμές, ο Έρωτας
συναρπάζει και σμίγει με βία τους ανθρώπους,
οχτρούς και φίλους, καλούς και κακούς,
είναι μια πνοή ανώτερή τους,
ανεξάρτητη από την επιθυμία κι από τα έργα τους.
Είναι η πνοή του Θεού, η αναπνοή του, απάνω στη γη!
Κατεβαίνει απάνω στους ανθρώπους, όπως του αρέσει.
Σα χορός, σαν έρωτας, σαν πείνα, σα θρησκεία, σα σφαγή.
Δε μας ρωτάει.

«Ασκητική», ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

Αναπλάθοντας μια ζωή...

Οταν ήμουν μικρούλα, θυμάμαι πως δε μου άρεσε να μιλάω και πολύ. Θυμάμαι πως παρακολουθούσα αμίλητη τις κινήσεις των ανθρώπων γύρω μου, θυμάμαι πως παρατηρούσα το βλέμμα τους, τις εκφράσεις τους, ρουφούσα τα λόγια τους, προσπαθούσα να καταλάβω τα συναισθήματά τους, κρυμμένα ή μη.

«Μικρή μου Τζοκόντα», με φώναζε ο πατέρας μου.

Γιατί χαμογελούσα με ένα ύφος γεμάτο μυστήριο.

Ήξερα εγώ γιατί.

Γιατί προσπαθούσα να καταλάβω, γιατί προσπαθούσα να βιώσω την ίδια τη ζωή μέσα από τα λόγια και τα έργα των ενηλίκων χωρίς να πολυμιλάω, χωρίς να τους φέρνω αντιρρήσεις.

Κατέγραφα όμως στο μυαλό μου ό,τι τους αφορούσε.

Κι ίσως αυτό το χαμόγελο της Τζοκόντας ήταν που έκανε τους κοντινούς μου ανθρώπους να μου ανοίγονται τόσο εύκολα.

Κι ίσως αυτό το χαμόγελο ευθύνεται που έγινα συγγραφέας, που μιλάω ακατάπανστα πια με τις λέξεις, που παίζω μαζί τους και προσπαθώ να ταξιδεύω με τους ήρωες των βιβλίων μου, να οικειοποιούμαι τα μύχια συναισθήματά τους.

Ο πατέρας μου συνήθιζε να μου διηγείται ατελείωτες ιστορίες από τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο. Ένα μικρό, μικρούλιχο παιδί ήταν τότε, ζούσε στην Αθήνα, έβλεπε τον σπαραγμό δίπλα του, υπέφερε από ασιλία, κινδύνεψε άπειρες φορές να πεθάνει. Άντεξε.

Κι είχα και τη γιαγιά μου, την Άρτεμη, τη μητέρα της μητέρας μου. Ήξερε τόσα και τόσα παραμύθια η γιαγιά, ατελείωτους μύθους και θρύλους από τη Μικρά Ασία. Είχε γεννηθεί και μεγαλώσει στην Κωνσταντινούπολη, στο Φανάρι.

Της άρεσε τόσο να το λέει και να το ξαναλέει αυτό, με μια περφηφάνια στο βλέμμα, με ένα πάθος στη φωνή. Μιλούσε με αξιοπρέπεια για τα βάσανά της, για όλα όσα είχε περάσει στη ζωή της, που με κάνει ακόμα και τώρα, τώρα που έχει φύγει πια από κοντά μου, να αναπολώ με συγκίνηση τα λόγια της.

Αναπόσπαστο κομμάτι του παρελθόντος της πατρίδας μας ήταν και η ίδια. Γιατί είχε ζήσει την προσφυγιά, γιατί είχε βιώσει χαρές και λύπες ανείπωτες. Μερικές από τις θύμησές της τις έχω αποτυπώσει στο μυθιστόρημά μου Μικροί Άγγελοι. Η γιαγιά Αγγελική του βιβλίου είναι η δική μου η γιαγιά.

Μια μέρα μού διηγήθηκε μια ιστορία.

Μια αληθινή ιστορία που με συγκλόνισε.

Ήμουν ολόκληρη κοπέλα πια κι εκείνη μια αδύνατη γριούλα με κάτασπρα μαλλιά, πανέμορφη, τουλάχιστον στα δικά μου τα μάτια. Μου άρεσε τόσο να κάθομαι κοντά της και να την αφήνω να με ταξιδεύει, να την ακούω να αναπολεί ένα παρελθόν ένδοξο και πονεμένο μαζί. Πλησίαζε ήδη τα ογδόντα της χρόνια. Διατηρούσε όμως ακόμα καθαίο το πνεύμα της, λαμπερή τη σκέψη της.

Μου έσφιξε τρυφερά το χέρι εκείνη την ημέρα. Τα θαμπά, μόνιμα βουρκομένα λες μάτια της με κοίταξαν με ένα παιχινιδιάρικο ύφος. Το ήξερα αυτό το ύφος. Ήξερα πως γρήγορα θα έμενα με ανοιχτό το στόμα από τα λεγόμενά της. Σαν τα παιδιά, όταν ακούν κάποιο συναρπαστικό παραμύθι.

Κάθισα γεμάτη ανυπομονησία κοντά της κι άκουσα την ιστορία μιας γυναίκας που γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Μακεδονία. Η γιαγιά την είχε γνωρίσει στη Θεσσαλονίκη εκείνη τη γυναίκα, όταν η προσφυγιά ακούμπησε εκεί τα βήματά της.

Έγιναν κολλητές φίλες, άρχισαν να κεντάνε παρέα τα όνειρά τους.

Κι άρχισε να μου μιλάει τρυφερά για τη ζωή της φίλης της, ακόμα και για το μοιραίο, τραγικό της λάθος. Μου είπε πως αγάπησε πολύ ένα παλικάρι, πως έμεινε έγκυος, πως απέκτησε δίδυμα. Δίδυμα κοριτσάκια. Αμέσως μετά τη γέννα όμως αναγκάστηκε να πουλήσει το ένα της παιδί.

«Δεν είναι δυνατόν! Δε γίνονται αυτά τα πράγματα!» της φώναξα.

«Τη ζωή και τα τερίτια της, καρδούλα μου, δεν μπορεί να τα συναγωνιστεί κανένας. Ούτε ο πιο ευφάνταστος συγγραφέας», μου απάντησε.

Κι εγώ δε βρήκα τίποτα άλλο να της πω. Μόνο ξεροκατάπια σαστισμένη, μόνο κρεμάστηκα για άλλη μια φορά από το στόμα της.

Θυμάμαι πως κάθισα ώρες δίπλα στη γιαγιά μου, να την ακούω ανατριχιάζοντας ολόκληρη. Είχα ήδη γίνει μητέρα και η σκέψη και μόνο να δώσει μια μάνα το παιδί της ήταν αβάσταχτη για μένα.

Η ίδια η ζωή όμως με έχει πια διδάξει να μην κατακρίνω ποτέ κανέναν για τις πράξεις του.

Κι έτσι την καταχώνιασα βαθιά μέσα στο μυαλό μου την ιστορία εκείνης της γυναίκας που γεννήθηκε σε αυτή την παραδεισένια περιοχή της πατρίδας μας.

Μέχρι που έναν χρόνο πριν κάθισα να γράψω στο κομπιούτερ μου και ξαφνικά η ιστορία της ζωής της ξετρύπωσε αναπάντεχα από τα συρτάκια του μυαλού μου.

Απέκτησε όνομα εκείνη η γυναίκα, την ονόμασα αμέσως «Αλίκη».

Χαμογέλασα όταν το συνειδητοποίησα αυτό. Γιατί της είχα χαρίσει αυτό το όνομα; Μα γιατί θυμόμουν τόσο καλά τα λόγια της γιαγιάς μου:

«Το ξέρεις πως η φιλενάδα μου έμοιαζε πολύ στην Αλίκη Βουγιουκλάκη; Ολόγεια ήταν», μου είχε πει.

Όμως με τα μάτια της φαντασίας μου, με τη συγγραφική μου

πένα, η όψη της «Αλίκης», η προσωπικότητά της, τα όσα πονεμένα αναγκάστηκε να κάνει, τα όσα πέρασε κι άντεξε μου θυμίζουν θλιμμένη προγκίπισσα. Το αντίθετο της πολυαγαπημένης Βουγιουκλάκη, που έσφυζε από ζωντάνια κι από τη χαρά της ζωής.

Κι έτσι η ιστορία της φιλενάδας της γιαγιάς Άρτεμις άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά, να γίνεται λέξεις, προτάσεις, να μεταμορφώνεται σε ολόκληρο μυθιστόρημα.

Κι έτσι η ηρωίδα μου άνοιξε μόνη της διάπλατα την πόρτα της θύμησης, στάθηκε δίπλα μου, στην ίδια καρέκλα που κάθομαι κι εγώ όταν γράφω, κι άρχισε να μου μιλάει.

Να μου μιλάει για μια νύχτα με δίδυμα φεγγάρια, τότε που ξεκίνησαν όλα...

Η ιστορία είναι αληθινή.

Τα ονόματα των ηρώων όμως δεν είναι.

Η ιστορία εκτυλίχτηκε κάπου στη Μακεδονία. Γι' αυτό κι εγώ διάλεξα την Κερκίνη, ένα κομμάτι του ίδιου του παράδεισου, γι' αυτό διάλεξα να ξεκινήσουν όλα από εκεί κι ύστερα να ταξιδέψουν σε άλλα μέρη της Ελλάδας. Και, ναι, σε πολλά σημεία μπλέκει η αλήθεια με τη φαντασία μου για τις ανάγκες της μυθιστοριογραφίας.

Επέλεξα να γράψω και πάλι σε πρώτο πρόσωπο. Για να χωθώ πιο εύκολα στον κόσμο των συναισθημάτων της κάθε ηρωίδας. Αλλά και για να σας βοηθήσω να οικειοποιηθείτε κι εσείς τη ζωή της. Να γίνετε ένα με κείνη, να βιώσετε χαρές και λύπες.

Η Αλίκη έφερε στον κόσμο δύο κοριτσάκια. Την Ελισάβετ και την Αγάπη.

Η Ελισάβετ μεγάλωσε πλάι στη μητέρα της. Προσπάθησα να φανταστώ τα παιδικά της χρόνια, να τα αναμείξω με όσα μου είχε διηγηθεί η γιαγιά μου για κείνη. Μεγάλωσε μίξερα. Χωρίς να της λείψουν όμως οι τρυφερές αγκαλιές, χωρίς να της λείψει η ασφάλεια.

Η Αγάπη μεγάλωσε χωρίς την παρουσία της μητέρας της. Σε ένα σπιτικό που είχε όλα τα καλά, εκτός από την αγάπη.

Από κάποιο σημείο και μετά, όπως συμβαίνει συχνά με τις φίλιες, η γιαγιά μου έχασε τελείως την επαφή της με την «Αλίκη» της. Γιατί αναγκάστηκε να αποχωριστεί την αγαπημένη της Θεσσαλονίκη και να ζήσει στην πρωτεύουσα.

Είμαι σίγουρη πως τώρα η ηρωίδα μου δεν υπάρχει πια ανάμεσά μας. Αν ζούσε, θα είχε ξεπεράσει τα εκατό της χρόνια.

Είμαι σίγουρη πως μου χαμογελάει στοργικά από εκεί ψηλά, γιατί προσπάθησα να τη νιώσω, να καταλάβω τις πράξεις της. Να κάνω δικό μου και δικό σας κάθε κομμάτι της ζωής της.

Από κάποιο σημείο και μετά η Αλίκη και οι δίδυμες κόρες της ωρμάσαν μέσα μου, μου χάρισαν όλες τις πτυχές της προσωπικότητάς τους και του χαρακτήρα τους.

Κυριαρχεί και πάλι η αγάπη στα Δίδυμα Φεγγάρια, αλλά και η συμπεριφορά κάποιων ανθρώπων που αλλάζουν ρότα σε άλλες ζωές, χωρίς να υπολογίζουν τι συνέπειες θα έχουν οι πράξεις τους. Κινούνται και δρουν με αποκλειστικό γνώμονα το δικό τους συμφέρον. Καταστρέφοντας τους συνανθρώπους τους.

Κυριαρχεί και ο έρωτας, που ορμάει πάνω στους ανθρώπους όπως του αρέσει. Σαν χορός, σαν πείνα, σαν θρησκεία, σαν σφαγή. Γιατί είναι η αναπνοή του Θεού πάνω στη γη, όπως ακριβώς λέει και ο αγαπημένος μου συγγραφέας, ο Νίκος Καζαντζάκης.

Θέλω να ελπίζω πως θα ταξιδέψετε σε μια θάλασσα πλημμυρισμένη συναισθήματα με τα Δίδυμα Φεγγάρια. Θέλω να ελπίζω πως μια στάλα αγάπης, της δικής μου αγάπης, θα ξεπηδήσει μέσα από τις σελίδες του βιβλίου και θα σας αγκαλιάσει στοργικά.

Γιατί είσαστε εσείς οι αναγνώστριες φίλες μου, η ίδια η ανάσα της γραφής μου. Κάθε στιγμή, κάθε ώρα της ημέρας μου χαρίζετε τόσο άδολα την τρυφερότητα, την ενθάρρυνση, την εμπιστοσύνη σας. Γιατί είσαστε εσείς ο λόγος για τον οποίο γράφω.

Να ξέρετε πως χαμογελάω ακόμα όπως τότε που ήμουν μικρούλα. Χαμογελάω ακόμα σαν την Τζοκόντα και ταξιδεύω ανάμεσα στις λέξεις χάρη σε σας.

Για μια ακόμα φορά οφείλω ένα τεράστιο ευχαριστώ στις εκ-

δόσεις Ψυχογίος, που με βοηθούν σε κάθε μυθιστόρημά μου να ωριμάζω ακόμα πιο πολύ, σκεπάζοντάς με στοργικά κάτω από τις τρυφερές τους φτερούγες. Έχω απόλυτη ανάγκη να νιώθω ασφάλεια για να βουτάω στην πισίνα της φαντασίας μου, για να γρατσουνίζω την καρδιά μου.

Ένα ευχαριστώ καρδιάς στην Αγγέλα Σωτηρίου, την Υπεύθυνη Εκδόσεων, που βρίσκεται πάντα δίπλα μου, ίδιος μικρός άγγελος, αλλά και στην Κατερίνα Λελούδη, την επιμελήτριά μου, που χρόνια τώρα βαδίζει παρέα μου στα συγγραφικά μου όνειρα.

Αυτό το βιβλίο είναι αφιερωμένο στον άντρα μου. Είναι ο πρώτος που διαβάζει τα μυθιστορήματά μου, πριν ακόμα πάρουν τον δρόμο της έκδοσής τους. Είναι ο πρώτος που συμμερίζεται το άγχος και την αγωνία μου μέχρι να φτάσει κάθε βιβλίο στα χέρια σας, μέχρι να μου στείλετε τις πρώτες σας κριτικές.

Βουτήξτε κι εσείς μαζί μου στα Δίδυμα Φεγγάρια, απολαύστε μια βαρκαάδα ανάμεσα σε θάλασσες ολόκληρες από κίτρινα νούφαρα, κορμοράνους και νεροχελίδονα, απολαύστε ένα μυθιστόρημα πλημμυρισμένο με τα τερότσια της ζωής, τις ίδιες τις τρεμάμενες ανάσες της αγάπης...

ΡΕΝΑ ΡΩΣΣΗ-ΖΑΪΡΗ

Του έπιασα σφιχτά το δεξί χέρι και το ακούμπησα πάνω στην κοιλιά μου. Μετά τον κοίταξα με μάτια που έλαμπαν.

«Αλίκη μου;» μουρμούρισε τρυφερά.

Συνέχισα να τον κοιτάζω.

«Είσαι... είσαι έγκυος;» με ρώτησε με κομμένη την ανάσα.

Κι είχε η φωνή του τόση γλύκα.

Κούνησα καταφατικά το κεφάλι μου.

«Μα πώς; Πώς; Είναι δυνατόν; Προσέχουμε τόσο πολύ», μουρμούρισε κι άρχισε να μου χαϊδεύει την κοιλιά.

Έγειρα ναζιάρικά το κεφάλι μου και του χαμογέλασα πλατιά.

«Ξέρω! Ξέρω!» φώναξε αμέσως. «Έμεινες έγκυος την πρώτη φορά που κάναμε έρωτα. Την πρώτη φορά που σε πήρα στην αγκαλιά μου. Αχ, μικρό μου! Είναι υπέροχο νέο. Υπέροχο! Θα γίνω πατέρας! Θα γίνω πατέρας! Δεν το πιστεύω! Δεν το πιστεύω!» άρχισε να φωνάζει και να με σφίγγει πάνω του.

Κι ύστερα με άρπαξε για άλλη μια φορά στην αγκαλιά του, με σήκωσε ψηλά κι άρχισε να με στριφογυρίζει. Γελούσα ευτυχισμένη αντικρίζοντας τα περήφανα δέντρα να χορεύουν ξέφρενα γύρω μου, αντικρίζοντας το μπάλωμα του ουρανού ανάμεσα από τις κορυφές τους. Το φωτεινό πράσινο και το σκούρο πορτοκαλί του δειλινού ενώθηκαν αρμονικά.

Ήταν τα χρώματα της αγάπης και της ασφάλειας.

Ήταν τα χρώματα του μέλλοντός μου, που άστραφτε στην αγκαλιά του Ανδρέα.

Στριφογυρίζαμε κι όλο στριφογυρίζαμε ξένοιαστα, χορεύοντας τον χορό της ευτυχίας μας...

Ξαφνικά ακούστηκε μια φωνή.

«Εδώ μου κρύβεσαι, αδελφούλη μου! Εδώ μου κρύβεστε, πουλάκια μου!»

Ο Ανδρέας σταμάτησε απότομα να με στριφογυρίζει. Με ακούμπησε απαλά στο χώμα.

Πίσω από μια ψηλή λεύκα ξεπρόβαλε ο Παύλος.

Μου κόπηκαν τα γόνατα. Μου ήρθε λιποθυμιά.

«Παύλο!» φώναξε ο Ανδρέας. «Εσύ ήσουν αυτός που με ακολουθούσε; Εσένα έβαλε ο πατέρας; Δεν μπορώ να το πιστέψω!»

Ο Παύλος αγνόησε τα γεμάτα παράπονο λόγια του αδελφού του και μας πλησίασε. Με κοίταξε επιτιμητικά.

«Ο Ανδρέας ήταν λοιπόν ο λόγος που με αρνήθηκες, μικρή πόρνη!» είπε σε μένα.

Μεμάς χλώμασα.

Η φωνή του ήταν γεμάτη αποστροφή.

«Εγώ... εγώ...» ψέλλισα.

«Τι... τι στο καλό είναι αυτά που λες;» με διέκοψε ο Ανδρέας και κοίταξε με άγριο ύφος τον αδελφό του.

Ξεροκατάπια. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή ευχήθηκα να μην είχα διαστάσει να του μιλήσω για τη γνωριμία μου με τον Παύλο και για όλα όσα ακολούθησαν.

Όμως ήταν πια αργά για εξηγήσεις.

Ο Παύλος δεν απάντησε. Μόνο συνέχισε να μας κοιτάζει με ένα ειρωνικό χαμόγελο. Σαν να το διασκέδαζε.

«Γιατί δεν απαντάς; Τι ήταν αυτό που τόλμησες να πεις, ρε;» φώναξε ο Ανδρέας κι έκανε ένα απειλητικό βήμα προς το μέρος του.

«Νομίζεις πως σε σκιάζομαι; Είπα πως τούτη εδώ η κοπελιά ξέρει καλά πώς να πιάνει στα δίχτυα της ανόητα πλουσιόπαιδα», απάντησε ο Παύλος και τον κοίταξε αφήφιστα.

«Κάποιο λάθος πρέπει να κάνεις. Κι άλλη φορά να προσέχεις πώς μιλάς μπροστά της. Τ' ακούς; Αυτή εδώ η κοπελιά είναι η μέλλουσα γυναίκα μου», φώναξε ο Ανδρέας, προσπαθώντας να κρατήσει την ψυχραιμία του.

Πήγα κοντά του. Τον έπιασα από το χέρι. Τον τράβηξα.

«Ανδρέα! Πάμε να φύγουμε από εδώ! Σε παρακαλώ!» τον ικέτευσα.

Όμως εκείνος δε μου απάντησε. Ελευθέρωσε το χέρι του και πλησίασε κι άλλο τον αδελφό του.

«Η μέλλουσα γυναίκα σου; Χα! Χα! Ας γελάσω! Αλήθεια; Δεν καταλαβαίνεις πως σε κοροϊδεύει; Απ' ό,τι κατάφερα να ακούσω όμως, την γκάστρωσες, οπότε...» μουρμούρισε ειρωνικά ο Παύλος.

«Φύγε γρήγορα από εδώ! Εξαφανίσου! Και μην ανακατεύεσαι στις δικές μου τις δουλειές. Μπορείς να κάνεις το τσιράκι του πατέρα στους άλλους. Όχι σε μένα! Κατάλαβες;» φώναξε ο Ανδρέας.

Ο Παύλος έγινε έξαλλος. Έπιασε τον Ανδρέα από τον γιακά της μπλούζας του, τον ταρακούνησε.

«Θέλεις να χαλάσουμε τις καρδιές μας για ένα πουτανάκι; Αυτό θέλεις;» τον ρώτησε άγρια.

Και τότε ο Ανδρέας ελευθερώθηκε από τα χέρια του, έκανε ένα βήμα πίσω και του έδωσε μια γροθιά στα μούτρα.

«Ανδρέα! Όχι! Όχι! Σε παρακαλώ!» άρχισα να φωνάζω απελπισμένα.

Γρήγορα πιάστηκαν στα χέρια. Γρήγορα άρχισαν να παλεύουν.

«Σας παρακαλώ, σταματήστε! Σταματήστε!»

Φώναξα. Τσίριξα. Ούρλιαξα.

Αλλά δε με άκουγαν.

Ο Παύλος ήταν πιο σωματώδης από τον Ανδρέα μου. Πιο ψηλός. Πιο γυμνασμένος.

Σε μια στιγμή κυλίστηκαν στο χώμα. Και μετά ξανασηκώθηκαν και συνέχισαν να παλεύουν. Οι γροθιές τους έπεφταν βροχιά.

Είχα πανικοβληθεί. Έτρεμα ολόκληρη. Παρακαλούσα. Φώναξα όλο και πιο δυνατά, όλο και πιο υστερικά. Κάποια στιγμή φαίνεται πως ο Ανδρέας πήρε χαμπάρι τις φωνές μου. Κοντοστάθηκε. Μου έριξε μια ματιά όλο έγνοια.

Και τότε...

Και τότε ο Παύλος βρήκε την ευκαιρία που περίμενε. Έδωσε μια δυνατή γροθιά στον αδελφό του. Τον πέτυχε στο σαγόνι. Ήταν τόση η φόρα του, που ο Ανδρέας μου πισωπάτησε και χτύπησε δυνατά το πίσω μέρος του κεφαλιού του στον κορμό ενός δέντρου. Στον κορμό μιας ιτιάς.

Σωριάστηκε στο χώμα. Κι έμεινε ακίνητος.

Έτρεξα ανήσυχα κοντά του.

«Αγάπη μου; Αγάπη μου;» άρχισα να φωνάζω.

Κι ύστερα έριξα ένα βλέμμα γεμάτο απόγνωση στον Παύλο.

Εκείνος με κοιτούσε με μίσος.

Ταρακούνησα τον άντρα που λάτρευα. Όμως είχε τα μάτια του κλειστά. Ακούμπησα το κεφάλι μου πάνω στο στήθος του.

«Όχι! Όχι!» ούρλιαξα.

Γιατί... γιατί μου φάνηκε πως δε χτυπούσε πια η καρδιά του.

«Λατρεία μου, ψυχή μου, άνοιξε τα μάτια σου. Σε παρακαλώ!» ψιθύρισα και του χάιδεψα το σγουρό κεφάλι και με τα δυο μου χέρια.

Ήταν μουσκεμένο. Τα δάχτυλά μου άρχισαν να στάζουν το αίμα του...

Τινάχτηκα όρθια, βγάζοντας άναρθρες κραυγές.

«Σκάσε!» φώναξε ο Παύλος. «Σκάσε, που να πάρει, γιατί...»

Και τότε έπεσα πάνω του με φόρα. Άρχισα να τον χτυπάω στο στήθος με όλη μου τη δύναμη. Άρχισα να γεμίζω γρατσουνιές το πρόσωπό του.

«Τον σκότωσες! Τον σκότωσες!» τσίριζα.

Μου έσφιξε δυνατά και τους δύο μου καρπούς.

«Είσαι τρελή;» με ρώτησε.

Και μετά με παραμέρισε, πλησίασε τον αδελφό του, γονάτισε δίπλα του. Άρχισε να τον ταρακουνάει. Όμως ο Ανδρέας δεν αντέδρασε. Ο αγαπημένος μου ήταν νεκρός.

«Θεέ μου!» φώναξε ο Παύλος και σηκώθηκε όρθιος.

Φαινόταν να τα έχει χαμένα.

Εμένα δε με βαστούσαν πια τα γόνατά μου. Κουλουριάστηκα στο χώμα, ένα κουβάρι ανήμπορο. Ένα κουβάρι που σφάδαζε από τους λυγμούς, την απελπισία, τον πόνο.

Για λίγο στο ξέφωτο επικράτησε ησυχία.

Για λίγο δεν ακουγόταν τίποτα.

Μια σιγή. Μια νεκρική, θαρρείς, σιγή.

Κι ύστερα ο Παύλος σήκωσε στην αγκαλιά του τη σορό του αδελφού του. Περπάτησε παραπατώντας ως τον κορμό που ήταν δεμένο το άλογο του Ανδρέα. Ανέβασε πάνω του το κορμί που δεν είχε πια ανάσα, το στερέωσε στη σέλα.

Κι ύστερα με πλησίασε.

Είχε πια σουρουπώσει. Όμως θα έπαιρνα όρκο πως ήταν κάτασπρος σαν φάντασμα.

«Μην τολμήσεις να πεις κουβέντα!» με απείλησε για άλλη μια φορά.

Δεν του απάντησα. Δεν είχα κουράγιο να μιλήσω.

«Κανένas δε θα μάθει ποτέ τι έγινε εδώ σήμερα», συνέχισε τις απειλές του. «Κανένas! Μ' ακούς;»

Το μίσος; Η απέχθεια που ένιωθα για κείνον; Δεν ξέρω τι με βοήθησε να σηκωθώ όρθια, να σταθώ στα πόδια μου. Μπορεί να ήταν και η απελπισία.

Έτσι κι αλλιώς δεν είχα τίποτα να χάσω πια.

Τα χέρια εκείνου του σιχαμένου ανθρώπου είχαν αφαιρέσει τη ζωή του αγαπημένου μου, είχαν πάρει μαζί τους την ευτυχία μου. Είχαν διαλύσει το μέλλον μου.

«Θα το φωνάξω δυνατά να το ακούσουν όλοι!» τον απείλησα κι εγώ. «Μέχρι να ξημερώσει, όλοι στην περιοχή θα ξέρουν πως σκότωσες τον αδελφό σου, πως είσαι ένας φρικτός δολοφόνος!» συνέχισα.

Κι ύστερα τον έφτυσα...

Αγάπη

Ανασηκώθηκα από το κρεβάτι. Ο Στέργιος κοιμόταν γαλήνια δίπλα μου. Τον περιεργάστηκα. Ένα ανεπαίσθητο χαμόγελο χαράχτηκε στο πρόσωπό μου. Ένα οικείο σε μένα χαμόγελο που προσπαθούσε, όπως πάντα, να κρύψει τα συναισθήματά μου.

Όμως είναι τόσο δύσκολο να κρυφτείς από τον εαυτό σου.

Γιατί δεν μπορούσα να αγαπήσω επιτέλους αυτό τον άντρα; Ήμασταν κοντά στα τρία χρόνια παντρεμένοι κι ακόμα δεν είχα δώσει απάντηση στην τόσο σπαραχτική ερώτηση που μου έκανε κάθε λίγο και λιγάκι η ίδια μου η καρδιά. Το μόνο σίγουρο ήταν πως ο άντρας που είχα επιλέξει να παντρευτώ με έκανε τόσες φορές έξαλλη. Με θύμωνε. Με απογοήτευε. Με στοίχειωνε.

Χτες το βράδυ είχε ξεσπάσει και πάλι άλλος ένας γερός καβγάς ανάμεσά μας. Αργήσαμε να κοιμηθούμε, κι όταν τελικά τα καταφέραμε, ήμασταν κι οι δυο αποκαμωμένοι. Γιατί τα αιχμηρά λόγια κουράζουν, τρυπούν σαν δηλητηριασμένες καρφίτσες την καρδιά. Και την αναστατώνουν.

Εγώ έφταιγα όμως που μαλώσαμε έτσι άσχημα.

Εγώ και μόνο εγώ.

Γιατί ο Στέργιος δεν είχε προλάβει να ξεκλειδώσει την εξώπορτα του σπιτιού μας, όταν άρχισα να διαμαρτύρομαι. Κι αυτές οι διαμαρτυρίες μου ήταν που άναψαν τη σπίθα του καβγά μας. Ενός καβγά που αφορούσε κάτι που έπρεπε να πάρω απόφαση, και γρήγορα μάλιστα.

Από τη στιγμή που ο άντρας μου θέλησε, και με μεγάλη του χαρά μάλιστα, να αναλάβει τα ηνία ολόκληρης της επιχείρησης του πατέρα μου, ξεθεωνόταν στη δουλειά. Κι ήταν τόσο δύσκολο μέσα στο χαοτικό καθημερινό του πρόγραμμα να βρει κάποιες ώρες για να τις αφιερώσει στη Λένια, την κόρη μας, λίγες ελάχιστες ώρες και για μένα.

Αναγκαζόταν να επιστρέφει στο σπίτι μας αργά τη νύχτα. Λίγο πριν χτυπήσει μεσάνυχτα το μεγάλο ρολόι του σαλονιού.

Αχ, αυτό το ρολόι!

Έκλεινα τα αυτιά μου όταν το άκουγα. Τα έκλεινα για να μην ακούω τα συνεχή ανατριχιαστικά και τόσο διαπεραστικά «ντιν-νταν» του κάθε φορά που χτυπούσε την ώρα. Κάθε φορά που χτυπούσε τις στιγμές της διαλυμένης μου ζωής.

Ήταν ένα ρολόι-αντίκα. Ολόκληρο έπιπλο. Κοντά στα δύο μέτρα ύψος.

Και το μισούσα!

Ναι, ήταν χειροποίητο, φτιαγμένο από ξύλο καρυδιάς.

Ναι, σίγουρα θα ανήκε κάποτε στην υψηλή εγγλέζικη αριστοκρατία, σε κάποιον εγωιστή, ματαιόδοξο λόρδο. Από εκείνους που διέθεταν πύργους με εκατό δωμάτια κι είχαν χίλιους μύριους υπηρέτες. Θα χτυπούσε έτσι ανατριχιαστικά μέσα σε εκείνο τον πύργο αρχιτεκτονικής μπαρόκ. Της αρχιτεκτονικής που προτιμούσε η αριστοκρατία της εποχής για να ενισχύσει το κύρος της.

Ναι, κόστιζε ένα σωρό χρήματα.

Όλα αυτά όμως δε με εμπόδιζαν να το μισώ. Είχα μάλιστα αποφασίσει να το πετάξω στα σκουπίδια.

Αλλά όλο το ανέβαλλα...

Γιατί το ρολόι αυτό δεν ήταν στις προτεραιότητές μου. Είχα άλλες, σοβαρότερες έννοιες στο κεφάλι μου. Γρήγορα θα συμπλήρωνα τρία χρόνια γάμου. Κι όμως ένιωθα μόνη. Ζούσα μόνη. Παρέα με τη μικρή μου κόρη.

Ο Στέργιος γύριζε κάθε βράδυ κοντά μου χαμένος στις σκέψεις του, νευριασμένος, ξένος θαρρείς, έτοιμος να σωριαστεί

κάτω από την κούραση. Στ' αλήθεια κόντευα να ξεχάσω πως είχα κι εγώ έναν σύζυγο. Κι η Λένια κόντευε να ξεχάσει την παρουσία του πατέρα της.

«Πού είναι ο μπαμπάς;» με ρωτούσε συνέχεια με εκείνο τον γλυκό, τσαχπίνικο τρόπο της.

Κι ήταν τόσο μικρούλα.

Κόντευε να κλείσει τα δυόμισι της χρόνια.

Κοιτούσα τα μεγάλα κατάμαυρα μάτια της, τις παιχνιδιάρικες μαύρες πουδύκλες που πλαισίωναν το πρόσωπό της και την έκαναν να μοιάζει με Ισπανίδα και πριν προλάβω να πω κάτι απαντούσε μόνη της στην ερώτησή της.

«Μπαμπάς δουλειά», μουρμούριζε. «Κακή δουλειά, μαμά μου», συνέχιζε κατσουφιασμένη, ενώ το πρόσωπό της πλημμύριζε απογοήτευση.

Σιγά σιγά σταμάτησε και να ρωτάει. Σιγά σιγά αφαίρεσε από το λεξιλόγιό της, που γινόταν ολοένα και πιο πλούσιο, τη λέξη «μπαμπάς». Γιατί ο Στέργιος έφευγε χαράματα σχεδόν, πριν ξυπνήσει η κόρη μας, και γύριζε αργά το βράδυ, όταν πια κοιμόταν βαθιά. Ακόμα και τα Σαββατοκύριακα έτρεχε μακριά μας. Σε συνέδρια, σε απρόσμενα ραντεβού, σε ταξίδια.

Είχε απαρητηθεί την πατρική του υπόσταση, είχε ξεχάσει στα αλήθεια πως είχε ένα παιδί. Αμφιβάλλω αν θυμόταν πως ήταν καν παντρεμένος. Το σπίτι μας το χρησιμοποιούσε μόνο για να κοιμάται. Και για να αντιμετωπίζει τις κατηγορίες μου.

Κι αν η Λένια κάποια στιγμή αδιαφόρησε για τον πατέρα της, εγώ είχα αρχίσει να μην αντέχω πια αυτή τη μοναχική ζωή. Δεν άντεχα να κοιμάμαι δίπλα σε έναν εξουθενωμένο άντρα, που με άγγιζε σπάνια, που μου μιλούσε σπάνια, μόνο για να διαπληκτιστεί μαζί μου.

Όμως έπρεπε να είμαι δίκαιη. Έπρεπε, γιατί λατρεύω την αλήθεια. Η διάλυση της σχέσης μας δεν ήταν αποκλειστικά δική του ευθύνη.

Ήταν και δική μου. Που δεν ήμουν αγόρι, όπως θα επιθυμού-

σε ο πατέρας μου. Που δεν είχα καμία όρεξη να ασχοληθώ με τις επιχειρήσεις του, που δε σπούδασα ό,τι ήθελε εκείνος, που, που...

Ο πατέρας μου, ο Παύλος Ταξόπουλος, είχε γεννηθεί στη Μακεδονία. Καταγόταν από πλούσια οικογένεια. Χωράφια αμέτρητα είχαν στην κατοχή τους και τα εκμεταλλεύονταν. Όμως δε μου έλεγε και πολλά για το χωριό του, απέφευγε συστηματικά να μιλάει για τα παιδικά και νεανικά του χρόνια. Το μόνο που ξέρω είναι πως κάποια στιγμή, όταν πέθαναν οι γονείς του, αποφάσισε να πουλήσει ολόκληρη την πατρική του περιουσία, να εγκατασταθεί στην Αθήνα κι ύστερα να πραγματοποιήσει ένα όνειρο πολλών ετών. Να ασχοληθεί με μια δική του δουλειά.

Δημιούργησε την *Απαταξ*, με τη μορφή της επενδυτικής-συμβουλευτικής εταιρείας, που γρήγορα μετατράπηκε σε Ανώνυμη Χρηματιστηριακή και μπήκε στο Χρηματιστήριο Αθηνών, παρέχοντας ολοκληρωμένες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Για την επωνυμία της διάλεξε το αρχικό γράμμα του ονόματός μου, Αγάπη με είχε βαφτίσει, τα δύο πρώτα γράμματα του δικού του ονόματος και τα τρία πρώτα του επωνύμου μας.

Έπεσε με τα μούτρα στη δουλειά. Εστίασε στους ιδιώτες πελάτες, επιτυγχάνοντας υψηλό ποσοστό κέρδους.

Πολύ σύντομα έγινε πάμπλουτος.

Αλλά φυσικά δε σταμάτησε εκεί. Κατάφερε να εισχωρήσει στη διεθνή χρηματοοικονομική αγορά και να δώσει τη δυνατότητα στους πελάτες της εταιρείας του να πραγματοποιούν συναλλαγές ανάμεσα σε μια τεράστια γκάμα χρηματοοικονομικών προϊόντων ανά τον κόσμο.

Πίστευε πως θα ακολουθούσα τα βήματά του.

Πίστευε πως η μοναχοκόρη του θα τον έβγαζε ασπροπρόσωπο και πως γρήγορα θα κρατούσε τα ηνία της αυτοκρατορίας του. Όμως εγώ μισούσα τις οικονομικές επιστήμες. Γιατί μου είχαν στερήσει τον πατέρα μου. Από μικρούλα δεν έτρεφα καμιά ιδιαίτερη αγάπη στα μαθηματικά. Μου άρεσε να διαβάζω λογοτεχνία, ποίηση, μου άρεσε να ασχολούμαι με στιδήποτε άλλο

εκτός από τους αριθμούς. Τους αριθμούς που αρπάζουν τη ζωή των ανθρώπων και τη μετατρέπουν σε γαϊτανάκι συνεχών υποχρεώσεων. Για να βγάλουν χρήματα κι άλλα χρήματα κι άλλα...

Είμαι σίγουρη πως η ευτυχία δεν κρύβεται ανάμεσα στους αριθμούς και τα χρήματα. Αλλά δυστυχώς ο πατέρας μου είχε εντελώς αντίθετη γνώμη.

Γι' αυτό και τον απογοήτευσα.

Πώς ήταν δυνατόν όμως να μην καταλάβω από τα παιδικά μου χρόνια πως η άπλετη οικονομική άνεση και η αέναη προσπάθεια να συσσωρευτεί ακόμα περισσότερος πλούτος στερούν από τον άνθρωπο την οικογένειά του; Ο ίδιος μου ο πατέρας ήταν για μένα το φωτεινότερο παράδειγμα.

Δυστυχώς μάλλον όπως ακριβώς μεγαλώνει η κόρη μου, η Λένια. Δυστυχώς μάλλον με την απουσία του πατέρα μου.

Ελάχιστες αναμνήσεις έχω από εκείνον. Το μόνο που θυμάμαι τόσο έντονα ακόμα και τώρα, ακόμα και σήμερα που είμαι πια είκοσι έξι χρονών, είναι ένα σαββατιάτικο χειμωνιάτικο πρωινό. Κι είναι φρικτό, σχεδόν απάνθρωπο, η μόνη γλυκιά ανάμνηση που διαθέτω από τον άνθρωπο που με γέννησε να είναι ολό κι ολό ένα χαρούμενο πρωινό.

Θυμάμαι πως ο πατέρας μου με είχε πάρει μαζί του σε ένα επαγγελματικό ταξίδι στο Λονδίνο. Και φυσικά, για άλλη μια φορά, είχε ξεχάσει την ύπαρξή μου.

Εκείνο το ηλιόλουστο αλλά παγωμένο πρωινό του Σαββάτου ήμουν σίγουρη πως θα περνούσα και πάλι την ημέρα μου κλεισμένη μέσα στο δωμάτιο του ξενοδοχείου, παρέα με τα ακριβά μου παιχνίδια. Θα με πρόσεχε κάποια από τις νταντάδες μου. Όταν ταξιδεύαμε στο Λονδίνο, είχα δύο νταντάδες. Με βάρδιες.

Κι όμως θα πρέπει να έγινε κάποιο θαύμα, γιατί ο πατέρας μου αποφάσισε ξαφνικά να με πάρει μαζί του στη βόλτα του. Θυμάμαι πως είχα μείνει με ανοιχτό το στόμα όταν άκουσα την απόφασή του, θυμάμαι πως μου είχε κοπεί η ανάσα από την απρόσμενη χαρά.

Όταν βγήκαμε έξω από το πολυτελέστατο ξενοδοχείο μας κοντά στον Τάμεση, έκανε πολύ κρύο. Αρχές του χειμώνα ήταν και το Λονδίνο δεν αστειεύεται. Είχα φορέσει ό,τι ζεστό κρυβόταν μέσα στη βαλίτσα μου. Κασκόλ, γάντια, μάλλινες κάλτσες, ζεστά ρούχα. Και πάλι κρύωνα. Κρύωνα τόσο πολύ, που χτυπούσαν τα δόντια μου.

Αλλά δε με ένοιαζε.

Ένιωθα το πιο ευτυχημένο δεκάχρονο κορίτσι του κόσμου, γιατί βρισκόμουν παρέα με τον πατέρα μου. Κάτι σπάνιο.

Κι εκείνη την ημέρα, παράξενο, αλλά δε χρησιμοποίησε τη λιμουζίνα του. Το μεγάλο μαύρο αστραφτερό αυτοκίνητο το οποίο τον μετέφερε στις δουλειές του στις τράπεζες και στα ραντεβού του με τους πελάτες, όπως μου έλεγε. Εκείνο το χειμωνιάτικο πρωινό έδωσε άδεια στον σοφέρ του και πήραμε το μετρό. Όταν κατεβήκαμε τις σκάλες του υπόγειου σιδηροδρόμου του Λονδίνου, μόνο που δε χοροπηδούσα από τη χαρά μου.

Κρατήθηκα, γιατί ο μπαμπάς δεν ήξερε από χοροπηδητά, γέλια, παιχνίδια και χαρές. Απουσίαζε συνέχεια από τη ζωή μου κι όταν, αναπάντεχα, βρισκόταν κάποιες στιγμές δίπλα μου ήταν χαμένος ανάμεσα στις στοίβες με τα χαρτιά του ή κολλημένος στην οθόνη του υπολογιστή του. Αν καμιά φορά με άκουγε να γελάω, να τραγουδάω ή να κάνω οποιαδήποτε φασαρία, θύμωνε και μου έλεγε να μην τον ενοχλώ.

Για καλό και για κακό λοιπόν, δεν άρχισα να χοροπηδάω μπροστά του εκείνο το μαγεμένο πρωινό.

Κατεβήκαμε σε μια στάση που λέγεται Νότινγκ Χιλ Γκέιτ. Πόσο μου άρεσε εκείνη η περιοχή. Είχε τόσο πανέμορφα χρωματιστά σπίτια. Έμοιαζαν με τα κονκλόσπιτά μου. Ήταν βαμμένα κόκκινα, κίτρινα, πράσινα, μοβ, γαλάζια, ροζ, πορτοκαλί! Αχ, γιατί δεν έβαφαν έτσι τα σπίτια και στην Ελλάδα; Πόσο πολύ θα χαίρονταν όσοι έμεναν μέσα! Αλλά περισσότερο απ' όλους τα παιδιά.

Είναι τόσο συναρπαστικό να ραντίζεις με παραμυθόσκονη τη ζωή, τόσο πολύτιμο.

Άρχισε να φυσάει. Ένας διαπεραστικός παγωμένος αέρας που έφτανε ως τα κόκαλά μου. Έπιασα τον μπαμπά από το χέρι και προσπάθησα να περπατήσω τόσο γρήγορα όσο κι εκείνος. Γιατί ήξερα.

Για τον μπαμπά μου ο χρόνος ήταν χρήμα.

«Βρισκόμαστε σε έναν από τους πιο γνωστούς δρόμους της πόλης, Αγάπη», μου είπε κάποια στιγμή. «Το Πορτομπέλο Ρόουντ, όπου κάθε Σάββατο πρωί λειτουργεί και η διάσημη αγορά του. Μια αγορά με κάθε λογής αντικείμενα. Πιστεύω πως θα ξετρελαθείς. Έχει αντίκες, ρούχα, κοσμήματα κι ό,τι άλλο μπορεί να φανταστεί το μυαλουδάκι σου! Ξέρεις γιατί ήρθαμε εδώ; Ξέρεις γιατί σε πήρα μαζί μου; Για να σου αγοράσω ένα δώρο!» συνέχισε.

Του χάρισα ένα ευτυχισμένο χαμόγελο. Εμένα δε με ένοιαζαν οι αντίκες, τα ρούχα ή τα κοσμήματα. Ούτε καν τα δώρα. Μου αρκούσε που βρισκόμουν κοντά του.

Γρήγορα τα σπίτια έδωσαν τη θέση τους σε έναν δρόμο γεμάτο με καταστήματα, αλλά και πάγκους που πουλούσαν ό,τι μου είχε περιγράψει ο πατέρας μου.

Στην αρχή δε με εντυπωσίασαν, γρήγορα όμως άρχισα να νιώθω όπως ακριβώς και η αγαπημένη μου ηρωίδα των παραμυθιών, η Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων. Γιατί μπροστά στα μάτια μου έκαναν παρέλαση ό,τι μπορεί να φανταστεί ο νους του ανθρώπου: αντίκες, ρούχα, γούνες, τσάντες, έπιπλα, κοσμήματα, ασημικά, πίνακες, παιχνίδια, φωτογραφικές μηχανές, ραδιόφωνα, παπούτσια, βιβλία, γυαλικά, κουζινικά, διακοσμητικά, κουμπιά, χάντρες... Κι ήταν όλα παλιά. Κι ήταν όλα αραδιασμένα το ένα δίπλα στο άλλο.

Μια απίστευτη μαγεία από χρώματα και αντικείμενα!

«Να ξέρεις πως εδώ δεν κάνουν παζάρια στις τιμές», μου είπε κάποια στιγμή ο μπαμπάς, λες κι ήμουν έτοιμη να αγοράσω κάτι.

«Τι είναι το “παζάρι”;» τον ρώτησα.

Σταμάτησε να περπατάει και με κοίταξε έντονα, με εκείνο το διαπεραστικό του βλέμμα που το ήξερα πια τόσο καλά.

«Κάτι που πρέπει να μάθεις πολύ καλά, μικρή μου, όταν με το καλό αναλάβεις την επιχείρησή μου», μου απάντησε με ένα σοβαρό ύφος.

Κι ύστερα μου χαμογέλασε. Χαρούμενα.

Γιατί τότε φυσικά δεν ήξερε πως δε θα έκανα ποτέ πραγματικότητα το όνειρό του.

Συνεχίσαμε να περπατάμε. Ξαφνικά ο μπαμπάς μου έσφιξε δυνατά το χέρι, γιατί ο αριθμός των ανθρώπων που περπατούσαν δίπλα μας ολοένα και αυξανόταν.

Μια τόσο γλυκιά αίσθηση με πλημμύρισε.

Ο μπαμπάς μου είχε σφίξει δυνατά το χέρι γιατί μ' αγαπούσε. Γιατί δεν ήθελε να με χάσει.

Παράξενο, αλλά αυτή η κίνηση του χεριού του ήταν αρκετή για να του συγχωρήσω χρόνια και χρόνια αποξένωσης. Χρόνια και χρόνια που έκανα μέρες ολόκληρες να τον δω, να του μιλήσω, να τον αγκαλιάσω.

Ο μπαμπάς μου είχε σφίξει δυνατά το χέρι.

Κι αυτό ήταν κάτι παραπάνω από αρκετό για μένα.

Κάποια στιγμή είδα ένα ζαχαροπλαστείο και χωρίς να το καταλάβω τράβηξα τον μπαμπά προς τα εκεί.

Περίμενα να αντιδράσει. Να θυμώσει μαζί μου, να νευριάσει. Όμως εκείνος δεν έφερε αντίρρηση που σπαταλούσα έτσι άσκοπα την ώρα του. Ενθουσιάστηκα, κόλλησα το πρόσωπό μου στο τζάμι της βιτρίνας που με ξετρέλανε κι άρχισα να θαυμάζω τα μικρούτσικα κέικ, ένα σωρό κέικ στο χρώμα του ουράνιου τόξου. Φάνταζαν βγαλμένα κι αυτά μέσα από κάποιο παραμύθι. Σίγουρα το *Χάνσελ και Γκρέτελ*.

Ήταν φτιαγμένα με σοκολάτα, με καρύδα, με βανίλια, με κρέμα τυριού, με ξηρούς καρπούς, με λευκή σοκολάτα, με λουλούδια από πολύχρωμο γλάσο, με φράουλες, με καρότο, με πορτοκάλι... άπειρα μικρά πολύχρωμα κέικ σε τόσο πολλά είδη, που μου κόπηκε η ανάσα.

Όταν «χόρτασαν» τα μάτια μου να θαυμάζουν τα μικρά ουρά-

νια τόξα, μπήκαμε μέσα στο ολόγλυκο κατάστημα και δεν ήξερα ποιο κέικ να πρωτοδιαλέξω.

Ο μπαμπάς δε νευρίασε καθόλου, ούτε καν με την ουρά που περίμενε στο ταμείο.

Παράξενο.

Το μόνο που μου είπε ήταν πως στο Λονδίνο αυτά τα μικρά κέικ τα λένε καπ κέικ.

Κι όταν ύστερα από αρκετά λεπτά καθίσαμε έξω στο πεζοδρόμιο, σε ένα από τα μεταλλικά πράσινα τραπεζάκια του ζαχαροπλαστείου για να απολαύσουμε τις μικρές μας λιχουδιές, ένιωσα σαν να μου ανήκε ο κόσμος ολόκληρος. Πήρα μια βαθιά ανάσα κι άρχισα να απολαμβάνω τις γεύσεις. Κατάφερα να φάω και τα τρία μικρά μου καπ κέικ. Ήταν τα νοστιμότερα κέικ που είχα δοκιμάσει ποτέ. Γι' αυτό και δεν έδωσα και τόση σημασία όταν περάσαμε λίγο αργότερα έξω από άλλη μια υπέροχα διακοσμημένη βιτρίνα με πίτσες, αλμυρές τάρτες, κρουασάν, κριτσιόνια, μπισκότα κι ένα σωρό νοστιμιές.

Συνεχίσαμε να περπατάμε.

Νόμιζα πως τα πολλά καταστήματα είχαν τελειώσει. Έκανα λάθος. Ξαφνικά βρεθήκαμε στην αγορά με τα φρούτα, τα λαχανικά, τα μπαχαρικά και τα αλλαντικά. Τι όμορφα στοιβαγμένα που ήταν. Πόσο λαχταριστά! Μου θύμισαν πολύχρωμα στρατιωτάκια στη σειρά έτοιμα να φωτογραφηθούν. Περάσαμε τους πάγκους και αρχίσαμε να διασχίζουμε στοές με μαγαζάκια που πουλούσαν μεταχειρισμένα ρούχα, παπούτσια και τσάντες. Σε μια στιγμή προχωρήσαμε κάτω από μια γέφυρα και τελικά φτάσαμε στην γκαλερί που έψαχνε ο μπαμπάς. Στο κατάστημα από το οποίο θα αγόραζε το δώρο μου, όπως μου είπε όταν φύγαμε.

Γιατί όση ώρα μιλούσε με τον ιδιοκτήτη της γκαλερί εγώ καθόμουν σε μια παμπάλαη δερμάτινη ξεθωριασμένη πολυθρόνα και τον περίμενα υπομονετικά να τελειώσει.

Μόνο όταν γυρίσαμε στην Αθήνα μου έδειξε το δώρο που είχε αγοράσει για μένα.

Ήταν εκείνο το μεγάλο ρολόι-αντίκα που βρίσκεται τώρα στο σαλόνι του σπιτιού μου. Εκείνο με τον ανατριχιαστικό ήχο. Απογοητεύτηκα, αλλά δεν το έδειξα.

Είναι ποτέ δυνατόν ένα ρολόι-αντίκα να ενθουσιάσει ένα δεκάχρονο παιδί;

Απογοητεύτηκα, αλλά δεν το έδειξα.

Γιατί ήδη μου είχε κάνει το πολυτιμότερο δώρο εκείνη την ημέρα: είχε περάσει μερικές ώρες μαζί μου. Κι εκείνο το ρολόι ήταν η απόδειξη.

Όταν πέθανε ο πατέρας μου, το κληρονόμησα εγώ. Μαζί με την επιχείρησή του, φυσικά.

Όταν κλείνω τα μάτια και προσπαθώ να τον θυμηθώ... Μια πίκρα με κατακλύζει ολόκληρη.

Μια πίκρα και κάτι ανεκπλήρωτο.

Παίρνει μέσα μου σάρκα και οστά εκείνη η πίκρα. Κι αρχίζει να αναζητάει απελπισμένα μια αγάπη που δεν εκφράζεται με υλικά αγαθά, αλλά με λόγια και με πράξεις. Μια αγάπη που δε μου χάρισαν ποτέ.

Θυμάμαι με πόση προσμονή περίμενα κάθε χρόνο τα Χριστούγεννα. Πίστευα πως ο μπαμπάς δε θα αναγκαζόταν να τρέξει στη δουλειά του, πως θα έβρισκε επιτέλους λίγο χρόνο να παίξει μαζί μου.

Όχι, όχι, δεν είχα παράπονο.

Η κοπέλα που με κρατούσε έπαιρνε κάθε χρόνο εντολή να στολίσει το πιο μεγάλο, το πιο εντυπωσιακό χριστουγεννιάτικο δέντρο για χάρη μου. Έλαμπε εκείνο το δέντρο, έλαμπε πλημμυρισμένο φωτάκια, μπάλες κι ένα σωρό δώρα τυλιγμένα σε πολύχρωμα γυαλιστερά χαρτιά με κατακόκκινες κορδέλες. Στην κορυφή του ήταν στερεωμένο το πιο λαμπερό αστέρι. Γιατί ο μπαμπάς δεν αμελούσε ποτέ να παίξει τον ρόλο του Αϊ-Βασίλη, να με φορτώσει με τα πιο πολλά, τα πιο ακριβά δώρα για την Πρωτοχρονιά. Κι ύστερα έτρεχε ντυμένος με τα πιο κομψά του ρούχα στις πιο τρανταχτές δεξιώσεις, στα πιο ακριβά ρεστοράν.

Για να γιορτάσει τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά.

Μακριά από το παιδί του.

Καθόμουν κουλουριασμένη στη μεγάλη ξύλινη σκάλα που οδηγούσε στα υπνοδωμάτια και τον έβλεπα να κατεβαίνει τα σκαλιά, να απομακρύνεται από την αγκαλιά μου.

Μύριζα την κολόνια του. Μύριζα την απουσία του.

«Χρόνια πολλά, Αγάπη», μου έλεγε.

Μόνο αυτό.

Κι ύστερα η βαριά εξώπορτα του σπιτιού μας έκλεινε πίσω του. Κι ύστερα εγώ προσπαθούσα να καταπιώ τα δάκρυά μου, να διαχειριστώ τον πόνο μου.

Άραγε γιατί οι γιορτινές μέρες ήταν πάντα τόσο πικρές; Γιατί δε χαιρόμουν με τα δώρα μου; Υπήρχαν φτωχά παιδιά που δεν κατάφεραν να κρατήσουν στα χέρια τους ούτε ένα παιχνίδι.

Γιατί ήμουν αγάριστη;

Γιατί δεν ήθελα δώρα. Δεν ήθελα να πλημμυρίσει και πάλι το δωμάτιό μου με πανάκριβα ποδήλατα, κούκλες, παζλ, τρενάκια και κατασκευές. Εγώ ήθελα εκείνον. Τον πατέρα μου. Την αγκαλιά του, τα φιλιά του. Ήθελα να μου χαρίσει χρόνο. Ήθελα να νιώσω πως μ' αγαπάει.

«Στις γιορτές προσφέρουμε αγάπη», άκουγα τη δασκάλα μου να λέει.

Στις γιορτές εμένα μου πρόσφεραν μοναξιά.

Ναι, όταν θυμάμαι τον πατέρα μου, νιώθω πως δεν αξίζω. Δεν άξιζα τον χρόνο του. Δεν άξιζα την προσοχή του. Νιώθω πως έφυγε από αυτό τον κόσμο απογοητευμένος από μένα.

Προσπάθησα πάντως.

Προσπάθησα πολύ να του αλλάξω τη γνώμη που είχε σχηματίσει για τη μοναχοκόρη του. Δεν ξέρω αν το πέτυχα. Αυτό που ξέρω είναι πως τελικά τον βόλεψα.

Τον βόλεψα με τον απρόσμενο γάμο μου. Επιτέλους κατάφερε κι εκείνος να αποκτήσει έναν «γιο», όπως ονόμασε τον Στέρ-γιο από την πρώτη στιγμή που τον είδε μπροστά του.

Και τον έχρισε μεμιάς διάδοχό του, ξεχνώντας πως ο γαμπρός του είχε ήδη ένα καλοστημένο δικηγορικό γραφείο κι αοικετή πελατεία.

Δε χρειάστηκε βέβαια και μεγάλη προσπάθεια για να πείσει τον «γιο» του να παρατήρει όλα όσα είχε καταφέρει μέχρι εκείνη τη στιγμή. Να ξεχάσει τις νομικές του σπουδές, το γραφείο, τους πελάτες του και να ασχοληθεί με τα χρηματοοικονομικά.

Ο Στέργιος μπορεί να μην ήταν τελικά γεννημένος για να παίξει τον ρόλο του άσπογου συζύγου και πατέρα, αλλά στον ρόλο του τέλειου γαμπρού τα κατάφερε περίφημα. Γιατί ο μπαμπάς του λάτρεψε κυριολεκτικά. Σίγουρα πιο πολύ από εμένα.

Γιατί εγώ... Εγώ δεν έπαχνα στον ουρανό για να βρω ένα υποκατάστατο «γιου» στη γη, όπως ακριβώς έκανε ο πατέρας μου. Απλά είχα βαρεθεί την γκρίνια του, την αποξένωσή του, την αδιαφορία του σε όλα όσα ενδιέφεραν εμένα, κι έτσι ένα βράδυ...

Αλήθεια, πώς αλλάζει η ζωή μας με μία μόνο πράξη, με ένα και μόνο τυχαίο γεγονός; Εκείνη τη μοιραία γλυκιά βραδιά του Μαΐου που χώθηκα σε κάποιο γνωστό μπαρ του Κολωνακίου το μόνο που ήθελα ήταν να μεθύσω.

Γιατί τα είχα βαρεθεί όλα. Και τα λεφτά του μπαμπά και τις ατέλειωτες προσδοκίες του και τις γκρίνιες του.

Είχα μόλις γυρίσει από την Αμερική ύστερα από τριετείς σπουδές πάνω στη δημιουργική γραφή κι είχα μόλις ακούσει ακόμα έναν εξάψαλμο από τον μπαμπάκα μου πως ξοδεύω τα χρήματά του αλόγιστα σε ηλίθια χόμπι που σκοπό έχουν να καταστρέψουν τη ζωή μου.

Είχα βαρεθεί τα πάντα και τους πάντες.

Είχα βαρεθεί και την ίδια την ύπαρξή μου ακόμα.

Μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν είχα καταφέρει να δημιουργήσω ούτε μια σχέση. Μια σχέση που να αξίζει. Μόνο χαζά, ανούσια φλερτ, κι ας είχα ήδη κλείσει τα είκοσι τρία μου χρόνια.

Η αλήθεια είναι πως είχα χωθεί σε εκείνο το μπαρ για να ξεφύγω.

Όχι, όχι, δεν ήταν μίζερη η ζωή μου.

Ας ήταν καλά ο πατέρας μου και η σεβαστή του περιουσία. Ήταν όμως μια ζωή που το μόνο που διέθετε ήταν αυτό. Τα χρήματα. Τίποτα άλλο. Όλα γύρω από αυτά γύριζαν.

Η υπέροχη μονοκατοικία μας στο Κεφαλάρι δε με γέμιζε. Ήταν πάντα άδεια. Πάντα απομονωμένη. Οι άπειρες νταντάδες που με μεγάλωσαν, γιατί η σεβαστή μητέρα μου είχε αφήσει στα κρύα του λουτρού τον πλούσιο μπαμπά μου, δε μου είχαν χαρίσει ποτέ αυτό που αναζητούσα περισσότερο απ' όλα: την αγάπη.

Την αγάπη και την ασφάλεια.

Τα ακριβά σχολεία τα οποία πλήρωνε ο πατέρας μου για να σπουδάσω δεν ήταν τίποτα άλλο από αυτό που διαφήμιζαν: ακριβά. Και ψυχρά.

Ούτε καν φίλες δεν είχα καταφέρει να αποκτήσω. Τα σιχαίνομαι εγώ τα ξιπασμένα πλουσιοκόριτσα. Το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι το μακιγιάζ, τα ρούχα, η διασκέδαση και τα αγόρια. Με αυτήν ακριβώς τη σειρά.

Ε, λοιπόν, εγώ διέφερα.

Ένιωθα σαν να είχα κατέβει από άλλον πλανήτη.

Χρόνια ολόκληρα η αποστολή μου στη γη ήταν μία και μόνη: πώς να εξοργίζω τον πατέρα μου. Γιατί, όπως τόνιζε συνέχεια, δεν του είχα μοιάσει ούτε στο μικρό του δαχτυλάκι. Αντίθετα, ήμουν ολόιδια η μητέρα μου. Που τον εγκατέλειψε. Που δε νοιάστηκε ποτέ για τα χρήματά του. Που τον άφησε μόνο κι έρημο με ένα νεογέννητο μωρό.

Και τι μωρό! Κορίτσι!

Είχα κλειστεί στον εαυτό μου μικρούλα. Πίστευα πως εγώ ήμουν η αιτία που η μητέρα μου με παράτησε κι έφυγε. Δεν την είχα γνωρίσει. Απ' ό,τι τουλάχιστον μου είχε πει ο πατέρας μου, με είχε εγκαταλείψει λίγες μόνο ημέρες μετά τη γέννησή μου. Μέσα σε πανάκριβα κρεβατάκια και καροτσάκια, μέσα σε ένα πλούσιο σπιτικό, το καλό να λέγεται!

Με είχε εγκαταλείψει όμως. Χωρίς να νοιαστεί. Δεν είναι εύκολο να μεγαλώνει ένα παιδί χωρίς μητέρα.

Όμως εγώ τα κατάφερα.

Και, παρόλο που ένιωθα τύψεις γιατί πίστευα πως ήμουν η αιτία που η μητέρα μου εγκατέλειψε τον άντρα της, γρήγορα βρήκα καταφύγιο στις ιστορίες. Ναι. Εύκολο ήταν.

Έκλεινα τα μάτια μου και έφτιαχνα έναν κόσμο ολοδικό μου. Με έναν πατέρα που με λάτρευε και δεν τον ενοχλούσε καθόλου το γεγονός πως ήμουν κορίτσι. Εκείνος ο μπαμπάς της φαντασίας μου δεν έκανε καμιά δουλειά, δε διάβαζε τα χαρτιά του, δεν αφιέρωνε χρόνο στην επιχείρησή του και στους πελάτες του. Ούτε καν υπολογιστή δεν είχε. Μόνο έπαιζε μαζί μου, μου διάβαζε παραμύθια και με φώναζε «Θησαυρέ μου».

Κάθε μέρα.

Το σπουδαίο όμως ήταν πως στον δικό μου, καταδικό μου κόσμο υπήρχε και μια μαμά.

Μια μαμά μόνο για μένα.

Που όλη μέρα έκανε μία και μόνο δουλειά. Με αγκάλιαζε. Συνέχεια.

Με αγκάλιαζε σφιχτά, με φιλούσε γλυκά κι ύστερα πάλι με αγκάλιαζε. Δε με άφηνε από την αγκαλιά της για κανέναν απολύτως λόγο. Μόνο για να παίξω με τον μπαμπά μου.

Ναι, ήταν υπέροχος ο δικός μου προσωπικός κόσμος. Ήταν υπέροχη η οικογένειά μου. Ζούσαμε σε ένα απλό άσπρο σπίτι με κόκκινα, κατακόκκινα κεραμίδια και μια μικρή αυλή πλημμυρισμένη τριαντάφυλλα. Καμιά σχέση δεν είχε το σπίτι των ονείρων μου με τη μεγαλοπρεπή έπαυλη του πατέρα που με είχε γεννήσει.

Ήμουν τόσο ευτυχισμένη όμως στον φανταστικό κόσμο που δημιουργούσα μόνη μου. Με τις δικές μου σκέψεις, τα δικά μου όνειρα. Κι έτσι κατάφερα να διαχειρίζομαι τον άδειο συναισθηματικά κόσμο μέσα στον οποίο με μεγάλωνε ο πατέρας μου. Ο πραγματικός. Όχι αυτός που με αγκάλιαζε.

Περνούσαν τα χρόνια και γρήγορα ό,τι σκεφτόμουν άρχισα να το μεταφέρω και στο χαρτί. Τα έχαναν οι δασκάλες μου στα ακριβά σχολεία όταν διάβαζαν τις εκθέσεις μου. Δεν πίστευαν στα μάτια τους.

«Αγάπη!» μου έλεγαν. «Είναι ποτέ δυνατόν να έγραψες εσύ αυτή την έκθεση; Μα είσαι μόνο οκτώ χρονών! Σίγουρα κάποιος σου κάνει ιδιαίτερα στο σπίτι, έτσι δεν είναι; Εκείνος σου είπε να τα γράφεις αυτά, έτσι;»

Γινόμουν κατακόκκινη μόλις άκουγα τα λόγια τους. Και κατέβαζα το κεφάλι μου. Γινόμουν κατακόκκινη και μάθαινα σιγά σιγά τι σημαίνει αδικία.

Στ' αλήθεια με πονούσε πολύ η αδικία όταν ήμουν μικρή.

Γιατί με είχε επισκεφτεί από τότε που άνοιξα τα μάτια μου σε αυτό τον κόσμο.

Ήταν αδικία που δεν είχα κι εγώ μητέρα, όπως όλα τα παιδιά στην τάξη μου.

Ήταν αδικία που δε με πίστευαν οι δασκάλες μου. Πώς ήταν δυνατόν να τους εξηγήσω πως την ώρα που εκείνες έκαναν παρέα με την οικογένειά τους εγώ βρισκόμουν συντροφιά με τη φαντασία μου; Πώς ήταν δυνατόν να τους πω πως με μεγάλωνε, με αγκάλιαζε και με γέμιζε στα φιλά εκείνη;

Θυμάμαι πως μια φορά είχα προσπαθήσει.

«Δεν κάνω ιδιαίτερα στο σπίτι μου, κυρία. Μόνο η φαντασία μου με βοηθάει να γράφω, γιατί εγώ στο σπίτι μου είμαι μόνη μου και...»

«Δε λέμε ψέματα, Αγάπη Ταξοπούλου. Πρέπει να μάθεις πως δε λέμε ποτέ ψέματα. Τ' ακούς;» με είχε διακόψει με αυστηρό ύφος κάποια από τις δασκάλες μου.

Κι από τότε τις άφηνα να πιστεύουν ό,τι ήθελαν. Σιγά σιγά βέβαια το πήραν απόφαση. Κατάλαβαν πως εκείνη η μοναχική και τόσο παράξενη μαθήτριά τους που την έλεγαν Αγάπη είχε ένα και μοναδικό ταλέντο. Ήξερε να γράφει. Ήξερε να μεταφέρει τις σκέψεις και τα συναισθήματά της σε ένα κομμάτι χαρτί.

Γιατί, κατά τα άλλα, δεν άξιζε και πολλά. Ήταν κλεισμένη στον δικό της κόσμο, απομονωμένη από τα άλλα παιδιά, απύουσα από κάθε δραστηριότητα, εκτός κι αν ήταν υποχρεωτική.

Δεν είναι όμως ειρωνεία της τύχης να σε λένε Αγάπη και να σου λείπει η αγάπη;

Χρόνια ολόκληρα γελούσα με το όνομά μου.

Σκεφτόμουν πως κάποιος μού είχε κάνει ένα χοντρού, πονεμένο και τόσο ειρωνικό αστείο. Τη μητέρα του πατέρα μου την έλεγαν Ευανθία. Καμιά σχέση με το Αγάπη. Δεν τη γνώρισα ποτέ. Η γιαγιά αλλά και ο παππούς μου πέθαναν στο χωριό τους, ο ένας μετά τον άλλο, λίγο καιρό προτού γεννηθώ, όπως τουλάχιστον μου είχε εξηγήσει ο πατέρας μου.

«Γιατί με λένε Αγάπη;» τον ρώτησα μια μέρα, προσπαθώντας να λύσω την απορία μου. Νηπιαγωγείο πήγαινα τότε.

Εκείνος χαμογέλασε παράξενα.

«Γιατί μου αρέσει πολύ αυτό το όνομα», μου απάντησε ξερά.

Μόνο αυτό.

Μεγαλώνοντας κατάλαβα πως μπορεί να του άρεσε το όνομα, αλλά δεν ήξερε τη σημασία του.

Ναι, εντάξει, τη χρησιμοποιούμε πολύ τη λέξη «αγάπη». Πολύς φορές τελείως άσκοπα. Στ' αλήθεια δεν ξέρω αν υπάρχει άνθρωπος που μπορεί να ορίσει τέλεια το τι σημαίνει. Είναι πολύπλοκα τα συναισθήματα που κρύβει μέσα της αυτή η λέξη, αν τη συγκρίνουμε με τις άλλες συναισθηματικές καταστάσεις. Το καταλαβαίνω απόλυτα αυτό.

Αλλά για ένα παιδί... για ένα παιδί η λέξη «αγάπη» είναι τόσο απλή. Σημαίνει σφιχτές αγκαλιές, ατέλειωτα φιλιά, ατέλειωτα παιχνίδια με τον μπαμπά του. Σημαίνει αφοσίωση, στοργή, ενδιαφέρον κι ασφάλεια.

«Ρώτησα ένα λουλούδι, ένα πουλί και έναν άνθρωπο τι είναι η αγάπη. Και το λουλούδι άνθισε, το πουλί κελήδησε και ο άνθρωπος δάκρυσε», είχα διαβάσει κάπου, ψάχνοντας για τον ορισμό της λέξης, τη σημασία του ονόματός μου.

Τι κρίμα που εμένα κανέννας δε με είχε κάνει ποτέ να δακρύσω...

Μεγαλώνοντας συνειδητοποίησα πως αγάπη σημαίνει και σεβασμός στην ελευθερία του άλλου. Κι αφού ο πατέρας μου δεν μπορούσε να μου χαρίσει αυτό τον σεβασμό, τον χάρισα μόνη μου στον εαυτό μου. Δεν υπέκυψα στην έντονη επιθυμία του να ασχοληθώ επαγγελματικά με ό,τι άρεσε σε εκείνον. Μέχρι που βαρέθηκα τα πάντα.

Μέχρι που κατάλαβα πως δε με γέμιζε τίποτα.

Ώσπου εκείνη τη μοιραία για μένα βραδιά χώθηκα σε ένα γνωστό μπαρ του Κολωνακίου.

Κι ήπια τρία ποτά απανωτά.

Στο τρίτο τζιν τόνικ άρχισα να ζαλιζομαι, αλλά δε με ένοιαζε. Παράγγειλα και τέταρτο. Και μετά άρχισα να παίζω με τη φετούλα του μωσχολέμονου που διακοσμούσε το ποτήρι μου και να της χαμογελάω με ένα χαζοχαρούμενο ύφος...

Κάπως έτσι άρχισαν να μου φαίνονται όλα ωραία. Γιατί δεν ήμουν συνηθισμένη στο ποτό. Το αντίθετο. Το σιχαινόμουν.

«Είναι δυνατόν μια τόσο όμορφη κοπέλα να πίνει μόνη της;» με ρώτησε ξαφνικά ο άντρας που καθόταν δίπλα μου.

Τον περιεργάστηκα.

Δεν ήταν κι άσχημος. Το ποτό μάλιστα με έκανε να τον βλέπω ακόμα πιο όμορφο, πιο αρρενωπό.

Θα πρέπει να πλησίαζε ή να είχε κλείσει τα τριάντα του χρόνια. Ήταν ψηλός, τουλάχιστον δυο κεφάλια πιο ψηλός από μένα, λεπτός και καλοντυμένος. Είχα μάθει πια να ξεχωρίζω το πανάκριβο ντύσιμο. Ο κουστουμαρισμένος διέθετε ένα καλοσχηματισμένο στρογγυλό πρόσωπο, μαύρα μάτια και μαλλιά στο ίδιο ακριβώς χρώμα. Λες κι είχε ζητήσει να του τα βάψουν ίδια με τα μάτια του.

Έβαλα τα γέλια. Άρχισα να γελάω σαν χαζή. Ναι, ήμουν μεθυσμένη. Και το καταλάβαινα. Οπότε; Οπότε μπορούσα να συνεχίσω να πίνω.

«Μπορώ να ρωτήσω γιατί γελάς; Τόσο αστείος είμαι;» με ρώτησε ο άντρας με τα μαύρα μάτια.

«Σκέφτηκα πως... Άσ' το καλύτερα!» του απάντησα.

«Δε συστηθήκαμε. Στέργιος Γιούκας», μουρμούρισε και μου άπλωσε το χέρι του.

Είχε λεπτά, καλοσχηματισμένα δάχτυλα.

«Γιούκας; Όπως και το φυτό;» τον ρώτησα κι έβαλα και πάλι τα γέλια, χωρίς να κάνω καμία κίνηση για να του συστηθώ κι εγώ.

«Το φυτό;» με ρώτησε με απορία και κατέβασε το χέρι του.

«Μη μου πεις πως δεν ξέρεις το φυτό που ήρθε στην Ελλάδα από το Μεξικό και κυριεύει τους κήπους και τα μπαλκόνια; Το γιούκα, καλέ! Μμμ... απ' ό,τι θυμάμαι, έχει κάτι μεγάλα μυτερά μακρόστενα φύλλα και παχύ ξυλώδη κορμό».

«Όστε ασχολείσαι με την κηπουρική», μουρμούρισε.

«Κάτι τέτοιο», του απάντησα αόριστα.

«Δε θα μου πεις το όνομά σου;»

«Γιατί; Είναι αναγκαίο;»

«Όχι, αλλά θα πρέπει να ξέρεις πως οι κανόνες της καλής συμπεριφοράς απαιτούν να...»

«Όρεξη έχεις, χριστιανέ μου, βραδιάτικα; Άσε με ήσυχη!» φώναξα, έτοιμη να ασχοληθώ και πάλι με το μοσχολέμονο του ποτού μου.

«Είμαι δικηγόρος και μένω στην Αθήνα», συνέχισε απτόητος εκείνος.

Σκασίλα μου! ήθελα να του απαντήσω, αλλά δεν το έκανα.

«Για να είσαι μόνη σου, σημαίνει πως δεν έχεις δεσμό», μουρμούρισε.

«Φαίνεται πολύ, έτσι;» του απάντησα με μια ειρωνεία στη φωνή μου.

«Γιατί γίνεσαι κακιά;»

«Γιατί με ενοχλείς;»

«Γιατί μου αρέσεις;», μου απάντησε χαρίζοντάς μου ένα πλατύ χαμόγελο.

Ήταν στ' αλήθεια προκλητικός αυτός ο τύπος.

«Μου αρέσουν τα μεγάλα μελένια σου μάτια, τα μακριά, ατίθασα καστανόξανθα μαλλιά σου που παίζουν με το χρώμα του χαλκού στις άκρες τους, το λυγερό σου κορμί, αυτά τα ατελείωτα πόδια...» συνέχισε απτόητος και με κοίταξε από πάνω μέχρι κάτω με μάτια που έλαμπαν από θαυμασμό.

«Άκου, φίλε! Αν ήρθες στο μπαρ για να ψαρέψεις γυναίκα, λυπάμαι, αλλά την πάτησες! Δεν έχω απολύτως καμιά όρεξη να σου κάνω το χατίρι», τον διέκοψα.

Αλλά του το έκανα.

Μπορεί να έφταιγε το μεθύσι μου, μπορεί και που τα είχα βαρεθεί όλα...

Καλά καλά δεν κατάλαβα πώς βρεθήκαμε στο μεγάλο άνετο διαμέρισμά του, που βρισκόταν αρκετά κοντά στο μπαρ. Καλά καλά δεν κατάλαβα πώς βρέθηκα στην αγκαλιά του. Πώς ξεντύθηκα, πώς κάναμε σεξ. Και μάλιστα χωρίς προφυλάξεις.

Τόσο πολύ απεγνωσμένη ήμουν, τόσο πολύ μεθυσμένη.

Εύπησα το πρωί και δεν ήξερα πού βρισκόμουν.

Το φως του ήλιου χωνόταν μέσα από τις γρίλιες, έπεφτε στα μάτια μου και με τύφλωνε. Προσπάθησα να ανασηκωθώ.

Το κεφάλι μου με πονούσε αφόρητα. Συνειδητοποίησα πως ήμουν ξαπλωμένη σε ένα άγνωστο δωμάτιο. Δίπλα μου κοιμόταν ένας άγνωστος άντρας.

Κι ήμουν ολόγυμη.

«Τι στο καλό;» φώναξα και σηκώθηκα απότομα όρθια.

Η καρδιά μου χτυπούσε σαν τρελή. Τι είχα κάνει; Πώς τα είχα καταφέρει έτσι;

«Καλημέρα, νεράιδα μου!» ακούστηκε μια νυσταγμένη φωνή από το κρεβάτι. «Μη μου πεις πως δε θυμάσαι απολύτως τίποτα;»

Τράβηξα προς το μέρος μου το κατάμαυρο διπλό σεντόνι. Μόλις το άγγιξα, ανατρίχιασα. Προσπάθησα να καλυφθώ.

«Γιατί διαλέγεις μαύρα σεντόνια; Έχεις κάποιο βίτσι;» μου ξέφυγε.

«Δε σου αρέσει το μαύρο χρώμα, έτσι; Κι όμως χτες το βράδυ δεν έφερες καμιά αντίρρηση όταν ξάπλωσες πάνω στα κατάρματα σεντόνια μου. Το αντίθετο θα έλεγα. Ήσουν τόσο, μα τόσο αισθησιακή, που...»

«Σταμάτα! Δε θέλω να ακούσω!» τον διέκοψα αμέσως, φωνάζοντας δυνατά. «Κι αν θέλεις να ξέρεις, τα μαύρα σεντόνια με κάνουν να ανατριχιάζω!»

Χαμογέλασε.

«Γιατί σκεπάζεσαι; Δεν πιστεύω να ντρέπεσαι; Το κορμί σου ανασταίνει ακόμα και νεκρούς! Και δε μου είναι καθόλου άγνωστο. Αντιθέτως...» μουρμούρισε κάπως ειρωνικά ο νυσταγμένος άντρας και σηκώθηκε κι εκείνος όρθιος.

Τεντώθηκε και με πλησίασε. Ευτυχώς φορούσε το σλιπ του.

«Θέλεις να συστηθούμε πάλι, ομορφιά μου; Με λένε Στέργιο. Στέργιο Γιούκα», ψιθύρισε βραχνά και μου άπλωσε το χέρι του.

Τον κοίταξα. Με ένα τρομαγμένο βλέμμα. Φαινόταν φυσιολογικός άνθρωπος κι ήταν αρκετά νόστιμος.

Αλλά αυτό δε δικαιολογούσε την πράξη μου.

«Εγώ, δηλαδή...» μουρμούρισα αποκαμωμένα και κάθισα στην άκρη του κρεβατιού.

Δε με κρατούσαν τα πόδια μου.

«Μη μου πεις πως με φοβάσαι;» με ρώτησε ο Στέργιος Γιούκας και χαμογέλασε.

Ειρωνικά.

Με κοροΐδευε. Αυτό ήταν σίγουρο. Κι είχε δίκιο. Ύστερα από τη χτεσινή νύχτα που είχαμε περάσει παρέα, οι σημερινές μου αντιδράσεις ήταν κάπως αστείες. Ξεροκατάπια, γιατί σιγά σιγά είχαν αρχίσει να ξεκαθαρίζουν όλα μέσα μου.

Ένα σκοτεινό μπαρ. Έντονη μουσική. Ένα ποτήρι γεμάτο τζιν δίπλα μου. Κι ύστερα κι άλλο κι άλλο. Φετούλες από μοσχολέμονο, χαζοχαρούμενα χαμόγελα, μεθυσμένα γελάκια... κι ένας άντρας που μου μιλούσε, που με περιέγραφε με τα ωραιότερα λόγια, που με φλέρταρε.

«Πρέπει να με ψάρεψες από εκείνο το μπαρ, έτσι δεν είναι;» τον ρώτησα.

«Σε ψάρεψα... Μα γιατί χρησιμοποιείς τέτοιες εκφράσεις; Άκου σε ψάρεψα! Απλά έτυχε να συναντηθούμε και να καταλάβουμε πως επιθυμούσαμε κι οι δύο το ίδιο».

Ξεροκατάπια κι ύστερα έστρωσα τα μαλλιά μου με το χέρι μου.

«Στ' αλήθεια δε θυμάμαι και πολλά πράγματα», είπα και σηκώθηκα όρθια, προσπαθώντας να εντοπίσω τα ρούχα μου.

Βρίσκονταν πεταμένα στο πάτωμα.

«Τώρα με πληγώνεις. Δε θυμάσαι τι κάναμε εδώ; Πάνω σε αυτά τα σεντόνια που σε ανατριχιάζουν; Ήσουν τόσο... μα τόσο...»

«Αυτά παθαίνει κανείς όταν πίνει ανεξέλεγκτα», τον διέκοψα ξανά, έτσι για να πω κάτι και να σταματήσει να μιλάει για τις ικανότητές μου στο κρεβάτι.

«Φταίει στ' αλήθεια το ποτό ή...»

«Αν θέλεις να ξέρεις, δε συχνάζω στα μπαρ για να βρω εραστές της μας νύχτας», του φώναξα θυμωμένα.

«Μάλιστα», απάντησε.

Άρχισα να ντύνομαι βιαστικά.

«Αγάπη;» ρώτησε ο Στέργιος. «Θα ξανασυναντηθούμε, έτσι δεν είναι;»

Τον κοίταξα. Όστε του είχα πει το όνομά μου. Ποιος ξέρει και τι άλλο μαζί. Χριστούλη μου! Πρέπει να ήμουν πολύ μεθυσμένη για να κάνω ό,τι έκανα.

Αν με έβλεπε τώρα σε αυτή την κατάσταση ο πατέρας μου! Ούτε στα πιο εφιαλτικά μου όνειρα δε θα μπορούσα να φανταστώ τι θα μου έλεγε.

«Λοιπόν;» επέμενε ο ψηλός άντρας με το μαύρο σλιπ που στεκόταν δίπλα μου.

«Δεν ξέρω... Θα δείξει!» του είπα κι ύστερα έφυγα βιαστικά από το σπίτι του, χωρίς ούτε καν να τον χαιρετήσω.

Κι έδειξε.

Την ίδια κιόλας ημέρα το απόγευμα με πήρε τηλέφωνο.

Δε θυμόμουν πως του είχα δώσει τον αριθμό του κινητού μου. Αρχίσαμε να μιλάμε. Κι έτσι συνειδητοποίησα πως την περασμένη νύχτα, εκτός από το όνομά μου, του είχα εκμυστηρευτεί τα πάντα και για τη ζωή μου.

Όση ώρα μιλούσαμε ορκίστηκα να μην ακουμπήσουν ποτέ τα χείλη μου κανένα ποτό.

Όση ώρα μιλούσαμε κατάφερε να με πείσει να ξαναβρεθούμε.

Πέντε ραντεβού χρειάστηκαν για να μου ζητήσει να τον παντρευτώ. Είχαμε μόλις καλωσορίσει το καλοκαίρι, αρχές Ιουνίου ήταν, κόντευε ένας μήνας από την ημέρα που είχαμε πρωτογνωριστεί, όταν με κάλεσε να φάμε παρέα σε ένα ακριβό εστιατόριο στην Κηφισιά.

Ξαφνικά κι απρόσμενα, έβγαλε από την τσέπη του σακακιού του ένα μικρό βελουδένιο κουτάκι.

Τα έχασα. Τόσο γρήγορα; Τόσο αναπάντεχα; Καλά καλά δε γνωρίζομαστε. Ήταν ποτέ δυνατόν να μου κάνει πρόταση γάμου;

Ήταν.

Γιατί έσκυψε προς το μέρος μου και ψιθύρισε:

«Θέλω να γίνεις γυναίκα μου».

Κι ύστερα άνοιξε το βελουδένιο κουτάκι.

«Αστειεύσαι, βέβαια!» φώναξα αλαφιασμένη, όταν είδα το πανέμορφο δαχτυλίδι που έκρυβε μέσα του.

Ήταν πανάκριβο, λευκόχρυσο, με ένα μεγάλο λαμπερό μπλε ρουμπίνι στο κέντρο του. Το πλαισίωναν πολλά μικρούλικά μαύρα διαμάντια.

Το μόνο που κατάφερα να σκεφτώ ήταν πως αυτός ο άντρας είχε ψύχωση με το μαύρο χρώμα.

Ο Στέργιος δε μίλησε για λίγο. Τα μάτια μας συναντήθηκαν. Μόνο τρυφερότητα φανέρωναν τα δικά του.

Ήμουν σίγουρη πως τα δικά μου τον έκαναν να καταλάβει την έκπληξη και την απόγνωσή μου.

Σταμάτησα να τον κοιτάζω, κατέβασα το κεφάλι μου.

«Δεν αστειεύομαι καθόλου. Μου αρέσεις, Αγάπη. Πιστεύω πως είσαι η γυναίκα της ζωής μου», ψιθύρισε ξαφνικά τόσο σαγηνευτικά και τόσο αγαπησιάρικα, που τον πίστεψα.

Δεν είχα καμιά όρεξη να παντρευτώ.

Δεν είχα καμιά όρεξη να κάνω τίποτα απολύτως.

Το μόνο που μου άρεσε, το μόνο που με γέμιζε ήταν η γραφή. Χωνόμουν στο υπνοδωμάτιό μου κι έγγραφα ό,τι μου κατέβαινε στο κεφάλι. Γέμιζαν οι σελίδες στο κομπιούτερ μου, αλάφρωνε η καρδιά μου, χαμογελούσα ευτυχισμένη. Μου άρεσε τόσο πολύ να ακουμπάω τις σκέψεις μου στην οθόνη του υπολογιστή. Και φυσικά ό,τι κι αν έγγραφα, το κρατούσα για τον εαυτό μου.

Δεν είχα καμιά όρεξη να παντρευτώ, αλλά παντρεύτηκα.

Αν κάτσω να σκεφτώ τους λόγους, κι εγώ δεν ξέρω τι θα έπρεπε να απαντήσω.

Πως είχα βαρεθεί τη ζωή που ζούσα;

Πως χρειαζόμουν μια αλλαγή; Μια οποιαδήποτε αλλαγή;

Πως τα λόγια εκείνου του αρρενωπού άντρα με έκαναν να νιώθω μοναδική;

Μα αυτοί δεν είναι λόγοι δέσμευσης. Σίγουρα με έκανε να νιώθω όμορφα η πρόταση του Στέργιου. Ήταν η πρώτη φορά που μου έκαναν πρόταση γάμου. Ήταν η πρώτη φορά που νοιάστηκε κάποιος για μένα, που κατάφερε να μου αποδείξει πως αξίζω, που ήθελε να με κάνει γυναίκα του, μητέρα των παιδιών του.

Συγκινήθηκα.

Και τελικά, χωρίς να το καλοσκεφτώ, είπα το μεγάλο «ναι».

Λάθος μου. Γιατί, αντί να κάνω χάρη στον εαυτό μου, την έκανα στον πατέρα μου. Του χάρισα αυτό ακριβώς που επιθυμούσε μια ζωή: έναν «γιο».

Κι εκεί που ήμουν αποξενωμένη από το μόνο μέλος της οικογένειάς μου, τον άνθρωπο που με είχε γεννήσει, βρέθηκα να είμαι αποξενωμένη και από τον άντρα μου.

Αιτία και πάλι το κυνήγι της επιτυχίας, της δόξας, των χρημά-

των. Ο Στέργιος από την πρώτη στιγμή που γνώρισε τον διάσημο πια στους οικονομικούς κύκλους Παύλο Ταξόπουλο, τον μέλλοντα πεθερό του, άρχισε να συμπεριφέρεται λες και πετούσε στα ουράνια. Το ίδιο φυσικά αισθάνθηκε κι ο μπαμπάς. Ένωθα πως είχαν «ερωτευτεί» σφοδρά ο ένας τον άλλο.

Και φυσικά ήταν η πρώτη φορά στη ζωή μου που ο πατέρας μου επιδοκίμασε την επιλογή μου. Ήταν η πρώτη φορά που μου έδωσε «συγχαρητήρια» και το εννοούσε. Αυτό και μόνο θα έπρεπε να με πείσει πως ήταν λάθος μου να προχωρήσω τη σχέση μου με τον Στέργιο.

Αλλά δυστυχώς δε με έπεισε.

Κι όσο περισσότερο γνωρίζονταν κι έκαναν παρέα τόσο πιο παρείσακτη ένιωθα ανάμεσά τους. Αισθανόμουν αυτό που λένε και γράφουν οι ψυχολόγοι. Ότι τελικά τις γυναίκες τις προσελκύουν οι άντρες που θυμίζουν τον μπαμπά τους.

Ήμουν τρελή; Έβαζα θηλιά στον λαιμό μου; Τον αγαπούσα άραγε τον Στέργιο;

Όταν βρισκόμασταν μαζί, ένιωθα όμορφα. Αλλά δεν ήξερα αν ήμουν ερωτευμένη μαζί του.

Γρήγορα άρχισα να αισθάνομαι πως είχα πιαστεί σε φάκα. Και μάλιστα με τη θέλησή μου. Γρήγορα άρχισα να αισθάνομαι πως ήθελα να τρέξω μακριά, να ξεφύγω.

Αλλά αυτή τη φορά πήγα κόντρα στις δικές μου επιθυμίες. Για να ευχαριστήσω τον μπαμπά. Για να συνεχίζω να αντικρίζω στα μάτια του την τόσο πολύτιμη επιδοκιμασία.

Η επιδοκιμασία του ήταν κάτι πρωτόγνωρο για μένα.

Δεν ήθελα να τον απογοητεύσω ξανά. Ήθελα να με αγαπήσει για πρώτη φορά στη ζωή του. Να δακρυσουν για πρώτη φορά τα μάτια μου από το φως της αγάπης του.

Το είχα απόλυτη ανάγκη, για να μπορέσω να συνεχίσω τη ζωή μου.

Κι έτσι δέχτηκα να παντρευτώ τον Στέργιο.

...Κι ύστερα έκλεισε τα χέρια του γύρω μου κι ύστερα
βυθίστηκε στην αγκαλιά του άντρα που αγαπούσα.
Το χαμόγελό του έγινε ένα με το τρέμουλο της καρδιάς μου.
Κι ύστερα θόλωσαν τα μάτια μου από τη γλυκύτητα του ομιζήματός μας.
Ακόμα και το φεγγάρι θολό μου φάνταζε. Ήταν εκείνη η ώρα
η παραδεισένια. Η ώρα που τα δυο κορμιά μας έγιναν ένα.
Ο Ανδρέας μού έλεγε πως με αγαπούσε. Και το ολόγιομο φεγγάρι
άκουσε τα λόγια του, έγινε κατακόκκινο από χαρά κι έγειρε για να
δροσοποιεί στο κανάλι του γλυκού νερού που λήμναζε ανάμεσα στους
καλαμιώνες. Το άκουσα κι' αλήθεια να αναστενάζει από ευτυχία.
Το κοίταξα πώς έλαμπε ψηλά στον ουρανό.
Το κοίταξα πώς λουζόταν στο νερό δίπλα μου.
Ήταν ευλογημένη εκείνη η νύχτα.
Η νύχτα με τα δίδυμα φεγγάρια...

Ένας πρίγκιπας. Ένα άσπρο άλογο.
Μια νύχτα με δίδυμα φεγγάρια,
που ανάσαινε την ομορφιά της Κερκίνης.
Κι η Αλίκη φέρνει στον κόσμο δύο
δίδυμα κοριτσάκια. Μόνο που αναγκάζεται
να πουλήσει το ένα της παιδί...

Η Αγάπη και η Ελπίδα μοιάζουν σαν δυο
ταγαθές νερό. Μεγαλώνουν χωρίς να ξέρουν
την ύπαρξη η μια της άλλης. Μέχρι που
οι ζωές τους μπλέκονται αδυσώπητα.

*Ένα μυθιστόρημα για τον έρωτα, την αναπνοή
του Θεού πάνω στη γη. Μια ιστορία βασισμένη
σε αληθινά γεγονότα, που χορεύει ανάμεσα
στο όνειρο και την αλήθεια, προσπαθώντας
να κεντήσει την ίδια την αγάπη.*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΓΑΤΣΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-618-01-0523-0

9 786180 105230

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 14551

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η